

Későközépkori csontnyergék 3D-s digitalizálása fotogrammetriával

Előadásom témája egy 2022-ben megvalósuló digitalizálási projekt, melynek során későközépkori csontnyergéről készíték háromdimenziós modelleket fotogrammetria segítségével. Az idén tavasszal és nyáron folyó projekt során a londoni *Wallace Collection* három csontnyereg, illetve a glasgow-i *Kelvingrove Art Gallery and Museum*-ban őrzött egy csontnyereg digitalizálására kerül sor.

A csontnyergéről készült háromdimenziós modellek megalkotását több szempontból is indokoltnak éreztem kutatásomhoz. Egyrészt a csontnyergék többnézetű tárgyak, melyek minden oldalon faragással díszítettek, így a hagyományos fotók alapján történő kutatás mindig hiányérzetet kelt a kutatóban. Ezentúl egy modell 3D-s nyomtatóval való kinyomtatása olyan lehetőségeket rejt magában, ami a vitrin mögött gondosan elzárt sérülékeny műtárgyak esetében fel sem merülhet: a kész 3D-s modellek nyomtatott változatát a gyakorlatban is ki lehet próbálni.

A fotogrammetriával történő 3D-s digitalizálás egyik legnagyobb előnye, hogy a drága 3D-s szkennerekkel szemben sokkal költséghatékonyabb módszer. Bár a régészettudományban a technika már évek óta gyakorlati használatban van, művészettörténészek körében és múzeumokban való alkalmazása egyelőre még kevésbé elterjedt, Magyarországon is ritka esetben fordul elő. A fotogrammetria múzeumban történő alkalmazását a stockholmi királyi fegyvergyűjtemény emelte professzionális szintre – évek óta tartó digitalizálásuk eredményeként műtárgyaikat egy *open access* online felületen (*Sketchfab*) teszik mindenki számára elérhetővé. Technikájukat ingyenesen elérhető oktatóvideókkal is népszerűsítik, és arra ösztönöznék, hogy más gyűjtemények is digitalizáljanak múzeumi műtárgyakat fotogrammetriával.

Előadásom során arról számolok be, hogy az évek óta megfogalmazódott projektet hogyan valósítottam meg, milyen tapasztalatokat szereztem a csontnyergék fotogrammetriával való digitalizálása közben. Továbbá előadásom abba is betekintést nyújt, hogy az európai és amerikai múzeumi gyűjtemények hozzáállása a háromdimenziós modellekhez és *open access*-hez mennyire mérhető le egy ilyen projekt kapcsán.

Somogyvári Virág